

تفصالی

مدیریت بانکداری و بیمه

فصل دوم (بخش اول)

اصول قانونی در ریسک و بیمه

استاد کوروش بی نیازی

دانشکده فنی و حرفه ای میرزا کوچک

دن ۳۵ ساله پس از گذراندن یک دوره حبس پنج ساله به جرم فروش مواد مخدر از زندان فدرال در ایالت کارادو آزاد شد. وقتی او برای خرید بیمه نامه اتومبیل خود در یک ایالت دیگر اقدام نمود، در فرم پیشنهاد بیمه اظهار کرد تاکنون جریمه رانندگی به جز تردد در طرح ترافیک نداشته است. واقعیت این است که وی سه اخطار به خاطر رانندگی هنگام مستی داشته که منجر به چند حادثه رانندگی شده است. بیمه‌گر بیمه‌نامه را صادر کرد. پس از مدت کوتاهی، او حادثه دیگری آفرید که در آن راننده دیگر در گذشت. خانواده فرد فوت‌شده از دن بخاطر مرگ غیرقانونی شکایت نمود. پس از بررسی شرایط بیمه‌نامه، بیمه‌گر مسئولیت خود را در قبال بیمه‌نامه انکار کرد زیرا دن هنگام تکمیل درخواست دروغ گفته و بعضی از مسائل را کتمان کرده بود. آشنایی او با قانون بیمه بسیار پرهزینه و با جریمه همراه بود.

چنانکه دن دریافت، قانون بیمه می‌تواند پیامدهای قانونی اساسی پس از وقوع خسارت داشته باشد. وقتی شما بیمه‌ای را خریداری می‌کنید، انتظار دارید خسارت موارد تحت پوشش پرداخت گردد، قانون بیمه و چارچوب قرارداد تعیین می‌کند آیا به شما خسارت پرداخت شود یا نه یا آنکه چقدر پرداخت گردد. بنابراین باید درک روشنی از اصول قانونی حاکم بر بیمه که قراردادهای بیمه‌ای را تحت تاثیر قرار می‌دهد، داشته باشید.

این فصل اصول قانونی اساسی که قرارداد بیمه بر اساس آن‌ها استوار می‌گردد و مشخصات قانونی قراردادهای بیمه که آن‌ها را از انواع دیگر قرارداد متمایز می‌کند، مورد بحث قرار می‌دهد.

اصل جبران غرامت^۱

یکی از اصول قانونی بسیار مهم در بیمه، جبران غرامت است. این اصل بیان می‌کند بیمه‌گر توافق می‌نماید که بیش از میزان واقعی، خسارت پرداخت نکند. به عبارت دیگر، بیمه‌شده نباید از بیمه منتفع گردد. بیشتر قراردادهای بیمه اموال و مسئولیت از نوع قراردادهای جبران غرامت‌اند. اگر خسارت بیمه‌شده اتفاق بیفتد، بیمه‌گر نباید چیزی بیش از میزان واقعی خسارت

پرداخت کند. با این وجود یک قرارداد جبران غرامت به این معنی نیست که همه‌ی خسارت‌های تحت پوشش به طور کامل پرداخت می‌شود. به‌خاطر فرانشیزها و سقف دلاری تعیین شده برای خسارت و دیگر شرایط قراردادی، مقدار خسارت ممکن است کمتر از میزان واقعی باشد. اصل جبران غرامت دو هدف اساسی را دنبال می‌کند؛

هدف اول آن است که بیمه‌شده از پرداخت خسارت سود نبرد. برای مثال، اگر خانه فردی به میزان ۲۰۰۰۰۰ دلار بیمه شده باشد و یک خسارت جزئی معادل ۵۰۰۰۰ دلار رخ بدهد و بیمه معادل ۲۰۰۰۰۰ دلار پرداخت نماید، اصل جبران غرامت نقض و بیمه‌گذار سود برده است.

دومین هدف آن است که خطر اخلاقی را کاهش دهیم. اگر بیمه‌گذار نا سالم از وقوع خسارت سود ببرد، ممکن است بیمه‌نامه را آگاهانه برای دریافت خسارت خریداری کند. اگر خسارت پرداختی از مقدار واقعی خسارت بیشتر نباشد و سوسه انجام عمل نادرست کاهش می‌یابد.

ارزش نقدی واقعی: مفهوم ارزش نقدی واقعی تضمین کننده اصل جبران غرامت است. در بیمه اموال، روش اساسی جبران غرامت بیمه‌شده، بر مبنای ارزش واقعی اموال خسارت دیده در هنگام وقوع خسارت می‌باشد. دادگاه‌ها سه روش عمده برای تعیین ارزش نقدی واقعی به کار می‌برند:

۱. هزینه جایگزینی نو به جای کهنه منهای استهلاک؛

۲. نرخ عادلانه بازار؛

۳. قاعده مجموعه شواهد؛

هزینه جایگزینی نو به جای کهنه منهای هزینه استهلاک: طبق این قاعده ارزش نقدی واقعی به عنوان هزینه جایگزینی نو به جای کهنه منهای ارزش استهلاک تعریف می‌شود. این قاعده به طور سنتی برای تعیین میزان ارزش واقعی اموال در بیمه اموال کاربرد داشته است. ارزش نقدی، تورم و استهلاک اموال در طول زمان در نظر می‌گیرد. هزینه جایگزینی در واقع هزینه جاری جایگزینی اموال خسارت دیده با نوع و کیفیت مشابه می‌باشد. استهلاک، عبارت از کسر ارزش اموال بابت فرسودگی، پاره شدن، کهنگی و از رده خارج شده است. برای مثال سارا تخت مورد علاقه‌ای داشت که در حادثه آتش‌سوزی سوخت. فرض کنید او این تخت را ۵ سال پیش خریداری کرده و ۵۰ درصد مستهلک شده و یک تخت مشابه، امروز ۱۰۰۰ دلار ارزش داشته

باشد. طبق قاعده ارزش نقدی واقعی سارا، ۵۰۰ دلار بابت خسارت دریافت خواهد کرد؛ زیرا هزینه جایگزینی نو معادل ۱۰۰۰ دلار و استهلاک آن ۵۰۰ دلار یا ۵۰ درصد است. اگر به او معادل ۱۰۰۰ دلار ارزش جایگزینی کامل پرداخت گردد، اصل جبران غرامت نقض می‌گردد، چرا که در این صورت وی ارزش یک تخت نو را به جای یک تخت ۵ ساله دریافت می‌کند. به طور خلاصه، پرداخت ۵۰۰ دلار بیانگر جبران غرامت برای خسارت وارده به یک تخت ۵ ساله است.

محاسبه آن به طور مختصر چنین است:

ارزش نقدی واقعی به دلار = (هزینه استهلاک) ۵۰۰ دلار - (ارزش جایگزینی) ۱۰۰۰ دلار

نرخ عادلانه بازار: بعضی از مراجع قضایی حکم می‌کنند که نرخ عادلانه بازار باید برای تعیین ارزش نقدی واقعی خسارت مورد استفاده قرار گیرد. نرخ عادلانه بازار عبارت از قیمتی است که یک خریدار از روی میل به یک فروشنده متمایل در یک بازار آزاد پرداخت می‌کند. قیمت عادلانه بازار یک ساختمان، ممکن است کمتر از ارزش نقدی واقعی آن بر مبنای نرخ جایگزینی بر مبنای نرخ جایگزینی منهای استهلاک باشد. این تفاوت به چند دلیل است؛

۱. وضعیت مکانی نامناسب؛

۲. زوال و تخریب مجاورت ساختمان؛

۳. از رونق افتادن یا منسوخ شدن آن؛

برای مثال، در شهرهای کلان، خانه‌های بزرگ در نواحی مسکونی قدیمی ارزشی کمتر از ارزش جایگزینی دارند. اگر یک خسارت اتفاق بیفتد، نرخ عادلانه بازار ممکن است به نحو مطلوب‌تری ارزش خسارت را بیان کند. در یک مورد، ساختمانی که بر مبنای ارزش واقعی معادل ۱۷۰۰۰۰ دلار ارزیابی شده بود، ارزش بازاری معادل ۶۵۰۰۰ دلار در هنگام وقوع خسارت داشت. دادگاه حکم داد که ارزش نقدی واقعی باید بر مبنای نرخ عادلانه بازار که ۶۵۰۰۰ دلار است، مورد ارزیابی قرار گیرد نه بر مبنای ۱۷۰۰۰۰ دلار.

قاعده مجموع شواهد: بسیاری از ایالت‌ها در حال حاضر قاعده مجموع شواهد را برای تعیین میزان ارزش نقدی واقعی خسارت به کار می‌برند. قاعده مجموع شواهد به معنی آن است تعیین میزان ارزش واقعی باید شامل همه‌ی عوامل مرتبطی باشد که یک کارشناس خبره برای تعیین ارزش اموال به کار می‌برد. عوامل مرتبط شامل هزینه جایگزینی منهای استهلاک، قیمت عادلانه

بازار، ارزش فعلی درآمد مورد انتظار از آن دارایی، عقیده ارزیابان و بسیاری عوامل دیگر است. هرچند قاعده ارزش نقدی واقعی در بیمه اموال به کار می‌رود، ولی شیوه‌های متفاوتی در انواع دیگر بیمه به کار گرفته می‌شود. در بیمه مسئولیت، تعهد بیمه‌گر محدود به مقدار خسارتی است که بیمه‌گذار در نتیجه وارد آمدن جراحت بدنی یا خسارت به اموال دیگری قانوناً متعهد به پرداخت آن می‌باشد. در بیمه عمر، خسارت که هنگام فوت بیمه‌شده پرداخت می‌شود به میزان مبلغ اسمی بیمه‌نامه است. در بیمه درآمد تجاری، مبلغ پرداختی معمولاً بر اساس خسارت عدم نفع به علاوه هزینه‌های بعدی در مدت تعطیلی تجارت به دلیل حادثه تحت پوشش بیمه می‌باشد.

استثنائات اصل غرامت: در اصل غرامت چند استثنا وجود دارد که عبارتند از:

- بیمه‌نامه به ارزش توافق شده؛
- قوانین بیمه به ارزش توافق شده؛
- بیمه به ارزش هزینه جایگزینی؛
- بیمه عمر؛

یک بیمه‌نامه به ارزش توافق شده، بیمه‌نامه‌ای است که در صورت وقوع خسارت کلی تا مبلغ تعیین‌شده در بیمه‌نامه، پرداخت صورت می‌گیرد. بیمه‌نامه‌های با ارزش توافق شده به عنوان نمونه برای بیمه اشیاء عتیقه و هنرهای فاخر، نقاشی‌های کمیاب اثاثیه‌های موروثنی به کار می‌رود. به علت دشواری تعیین ارزش واقعی این گونه اموال در هنگام وقوع خسارت، بیمه‌گر و بیمه‌گذار هردو در زمان صدور بیمه‌نامه در مورد ارزش آن‌ها توافق می‌کنند. برای مثال، ممکن است یک ساعت عتیقه با ارزش داشته باشید که از مادر بزرگتان به شما رسیده باشد. فرض کنید این ساعت امروز ۱۰۰۰۰ دلار ارزش داشته باشد و به همان قیمت نیز بیمه شود. اگر آن ساعت در اثر آتش‌سوزی کاملاً از بین برود به شما مبلغ ۱۰۰۰۰ دلار پرداخت خواهد شد نه میزان ارزش نقدی واقعی آن. از آنجایی که مقدار پرداختی ممکن است بیش از ارزش نقدی واقعی باشد، اصل جبران غرامت نقض می‌گردد.

قوانین بیمه به ارزش توافق‌شده: قوانین بیمه به ارزش توافق‌شده قانونی است که در بعضی ایالت‌ها وجود دارد و در صورتی که خسارت کلی وارده به دارایی بیمه‌شده در اثر حادثه تعیین شده در قانون باشد، پرداخت مبلغ اسمی بیمه‌نامه را به بیمه‌گذار مجاز می‌داند. خسارت‌های خاص که در مورد آن، قانون ارزش بیمه‌شده اعمال می‌شود، از ایالتی به ایالت دیگر متفاوت است.

این قانون در بعضی ایالت‌ها فقط آتش‌سوزی و صاعقه، طوفان و ترناده را پوشش می‌دهد و در بعضی ایالت‌های دیگر همه خطرات بیمه‌شده را به علاوه قوانین، عموماً فقط در مورد اموال حقیقی اعمال می‌شوند و خسارت باید کلی باشد. برای مثال یک ساختمان بیمه شده به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ دلار ممکن است ارزش نقدی واقعی معادل ۱۷۵۰۰۰ دلار داشته باشد. اگر خسارت کلی ناشی از آتش‌سوزی اتفاق بیفتد، ارزش اسمی بیمه‌گذار بایستی پرداخت گردد از آنجایی که به بیمه‌گذار مبلغی بیش از ارزش نقدی واقعی پرداخت می‌شود، اصل جبران غرامت نقض خواهد شد. هدف اصلی این قانون آن است که بیمه‌گذار را در مقابل بحث و استدلال بیمه‌گر مبنی بر بیمه مضاعف اموال به منظور دریافت کارمزد بیشتر حمایت کند. بعد از وقوع یک خسارت کلی، ممکن است بیمه‌گر به این بهانه که ساختمان بیش از ارزش واقعی‌اش بیمه شده، مبلغی کمتر از ارزش اسمی مورد بیمه که بیمه‌گذار برای آن حق بیمه پرداخت کرده است بپردازد. البته اهمیت این قانون به مرور زمان به دلیل افزایش قیمت اموال، کاسته شده و بیمه مضاعف را خالی از اشکال نموده است.

اما در حال حاضر کم بیمه‌شدگی یا بیمه کردن به کمتر از ارزش واقعی، مشکل بزرگتری است که باعث دریافت حق بیمه نامناسب برای بیمه‌گر و حمایت و پوشش کمتر برای بیمه‌گذار می‌گردد. با وجود کاهش اهمیت آن‌ها، قانون بیمه به ارزش توافق شده می‌تواند مارا به سمت پیش‌بیمه‌شدگی (بیمه مضاعف) و افزایش خطر اخلاقی سوق دهد. بیش‌تر ساختمان‌ها قبل از بیمه شدن، بازرسی فیزیکی نمی‌گردند. اگر بیمه‌گری ساختمانی را برای ارزش‌یابی بازرسی نکند، خطر اخلاقی و بیمه مضاعف ممکن است به وجود بیاید. بیمه‌گذار ممکن است در مورد جلوگیری از خسارت کمتر و حتی آگاهانه در وقوع خسارت برای دریافت حق بیمه دخالت کند. گرچه قانون بیمه به ارزش توافق شده حمایتی را برای بیمه‌گر در موارد تردید به کلاهبرداری به وجود می‌آورد، ولی مسئولیت دفاع و اثبات قصد تقلب به عهده بیمه‌گر است. اثبات قصد تقلب، اغلب بسیار سخت است. برای مثال خانه‌ای که ۱۸۰۰ دلار قیمت‌گذاری شده بود ۱۰۰۰۰ دلار پوشش بیمه آتش‌سوزی دریافت کرده بود. حدود ۶ ماه بعد، این خانه به‌طور کامل بر اثر آتش‌سوزی از بین رفت. بیمه‌گر با طرح شکایت مبنی بر کتمان حقیقت و کلاهبرداری مسئولیت خود را انکار نمود. دادگاه قضائی با این استدلال که هیچ‌کس شرکت بیمه را از تحقیق در مورد ارزش مورد بیمه شده منع نکرده بود حکم به پرداخت مبلغ بیمه‌گذار صادر نمود و اعلام نمود اظهارات بیمه‌گر در ارتباط با قیمت خانه تعبیری ذهنی است و بیانگر واقعیت نمی‌باشد.

بیمه به ارزش هزینه جایگزینی^۱: بیمه به ارزش هزینه جایگزینی یکی دیگر از استثنای اصل جبران غرامت است. یعنی آنکه هیچ کسوراتی بابت هزینه‌ی استهلاک در تعیین مقدار پرداختی به عنوان خسارت وجود ندارد. برای مثال، فرض کنید خانه‌ای پنج ساله دارید که عمر مفیدش ۲۰ سال است. سقف در اثر ترنادو آسیب می‌بیند و هزینه جایگزینی آن در حال حاضر ۱۰۰۰۰ دلار است. طبق قاعده ارزش نقدی واقعی، شما باید ۷۵۰۰ دلار ($10000 - 2500 = 7500$) دریافت کنید. اما طبق قاعده بیمه به ارزش جایگزینی، بایستی ۱۰۰۰۰ دلار بگیرید. اما از آنجایی که شما بهای یک خانه نو را بجای یک خانه پنج ساله دریافت می‌کنید در واقع سود می‌برید و اصل جبران غرامت نقض می‌گردد.

بیمه به ارزش جایگزینی به این معناست که پرداخت بر اساس ارزش جریان نقدی واقعی هنوز می‌تواند منجر به زیان اساسی بیمه‌گذار گردد، زیرا افراد کمی برای هزینه استهلاک بودجه‌ای در نظر می‌گیرند. در مثال قبلی، باید به شما ۲۵۰۰ دلار پرداخت گردد تا بتوانید یک خانه نو خریداری کنید چون فقط یک‌چهارم قیمت آن مستهلک شده است. برای مقابله با این مشکل می‌توان بیمه به ارزش هزینه جایگزینی خریداری کرد تا به این وسیله، خانه، ساختمان، شرکت و کارکنان را بتوان بیمه کرد.

بیمه عمر^۲: یکی دیگر از استثنای اصل جریان غرامت، بیمه عمر است. قرارداد بیمه عمر یک قرارداد جبران غرامت نیست، بلکه یک بیمه به ارزش توافق شده است که در صورت فوت بیمه‌شده، بیمه‌گر مبلغ مشخصی را به ذی‌نفع بیمه‌نامه پرداخت می‌کند. اصل جبران غرامت را به ندرت می‌توان به بیمه عمر اعمال کرد به این دلیل روشن که قاعده ارزش نقدی واقعی در تعیین ارزش زندگی انسان بی‌معناست. از این گذشته برای برنامه‌ریزی جهت اهداف انسانی و تجاری مانند نیاز به تأمین درآمد ماهیانه مشخص برای بستگان فرد متوفی بایستی مبلغ مشخصی از بیمه عمر را قبل از مرگ خریداری نمود. به این دلیل یک بیمه‌نامه عمر از دیگر استثنای اصل جبران غرامت است.

1.Replacement Cost Insurance

2. Life insurance

اصل نفع بیمه‌ای^۱

اصل نفع بیمه‌ای یکی دیگر از اصول قانونی مهم است. این اصل بیان می‌کند که بیمه‌گذار باید در موقعیتی باشد که در صورت وقوع خسارت دچار زیان مالی گردد. برای مثال، شما نفع بیمه‌ای در مورد ماشین خود دارید؛ زیرا در صورت وقوع خسارت دچار زیان مالی می‌شوید. همچنین در مورد اموال شخصی خود مانند تلویزیون و رایانه نیز دارای نفع بیمه‌ای هستید؛ زیرا ممکن است در صورت آسیب دیدن یا خراب شدن آن‌ها دچار زیان مالی گردید.

اهداف نفع بیمه‌ای: برای آنکه قراردادهای بیمه‌ای لازم‌الاجرا باشند، باید دارای یک نفع بیمه‌پذیر باشند. قراردادهای بیمه‌ای به دلایل زیر باید دارای نفع بیمه‌ای باشند:

- برای جلوگیری از قمار؛
  - برای جلوگیری از خطر اخلاقی؛
  - برای اندازه‌گیری میزان خسارت وارده به اموال بیمه‌شده؛
- اول آنکه یک نفع بیمه‌ای برای جلوگیری از قمار ضروری است. اگر یک نفع بیمه‌ای وجود نداشت، قرارداد بیمه یک قرارداد قمار بر خلاف منافع عمومی بود. برای مثال، در آن صورت شما می‌توانستید اموال شخص دیگری را بیمه کنید به امید آنکه دچار خسارت شود. همینطور می‌توانستید زندگی شخص دیگری را به امید فوت زودهنگام او بیمه کنید. این قراردادها به وضوح یک قرارداد قمار بر خلاف منافع عمومی جامعه می‌باشد. دوم، یک نفع بیمه‌ای خطر اخلاقی را کاهش می‌دهد. اگر نفع بیمه‌ای لازم نبود، شخص ناسالم می‌توانست بیمه اموال را برای اموال شخص مشابه خود خریداری و برای دریافت خسارت آنرا به طور آگاهانه دچار خسارت کند، ولی اگر بیمه‌گذار از لحاظ مالی دچار زیان گردد، چیزی از آسیب دیدن اموال عایدش نمی‌شود بنابراین انگیزه‌ای برای تخلف ندارد و خطر اخلاقی کاهش می‌یابد. در بیمه عمر نیز شرط نفع بیمه‌ای باعث کاهش انگیزه قتل عمد برای بدست آوردن عایدات از محل بیمه‌نامه عمر می‌گردد.
- در نهایت، در بیمه اموال، یک نفع بیمه‌ای، مقدار خسارت مورد بیمه‌شده را اندازه‌گیری و تعیین می‌کند. بیش‌تر قراردادهای بیمه اموال، قرارداد جبران خسارت است و یک معیار

اندازه‌گیری پوشش مورد نیاز نفع بیمه‌ای بیمه‌گذار است. از آنجا که خسارت پرداختی نمی‌تواند بیش از مقدار نفع بیمه‌پذیر فرد باشد، اصل جبران غرامت نیز مورد حمایت قرار می‌گیرد.

مثال‌هایی در مورد نفع بیمه‌ای: مثال‌های متعددی در مورد نفع بیمه‌ای در این بخش مورد بحث قرار می‌گیرد. البته بسیار سودمند است که تفاوت میان نفع بیمه‌ای در بیمه‌های اموال و مسئولیت و عمر را بدانیم. در بیمه‌های اموال و مسئولیت، مالکیت اموال یک دلیل وجود نفع بیمه‌ای است؛ زیرا صاحبان اموال در صورت از دست دادن یا وارد شدن خسارت به آن‌ها دچار زیان مالی خواهند شد. مسئولیت قانونی بالقوه نیز می‌تواند دال بر وجود نفع بیمه‌ای باشد. برای مثال یک موسسه خشک‌شویی در مقابل اموال مشتریان خود دارای نفع بیمه‌ای است. این موسسه ممکن است از لحاظ قانونی در مقابل خسارت وارده به کالاهای مشتریان در نتیجه سهل‌انگاری خود مسئول باشد. طلبکاران دارای وثیقه نیز دارای نفع بیمه‌ای اند. یک بانک تجاری یا موسسه پس‌انداز و وام که برای خرید خانه پول قرض می‌دهد دارای نفع بیمه‌ای در مورد اموال است. اموال ضمن عقد خارج لازم به عنوان پشتوانه وام در رهن بانک قرار می‌گیرند. حال اگر ساختمان تخریب گردد ضمانت و پشتوانه مربوطه از بین می‌رود. بانکی که یک وام نقدی به موسسه‌ای پرداخت می‌کند در مورد انبار کالاهای آن موسسه دارای نفع بیمه‌ای است زیرا کالاهای به عنوان پشتوانه وام تلقی می‌شوند. البته دادگاه‌ها حکم می‌کنند که طلبکاران عادی و بدون وثیقه در مورد اموال بدهکاران نفع بیمه‌ای ندارند. در نهایت آنکه یک حق قراردادی نیز می‌تواند مؤید وجود نفع بیمه‌ای باشد.

بنابراین یک بنگاه تجاری که قراردادی می‌بندد تا کالاهایی از خارج خریداری و آن‌ها را به طور ایمن در آمریکا تحویل دهد، در مورد آن کالاهای نفع بیمه‌ای دارد؛ زیرا در صورت نرسیدن کالا به مقصد، نفع خود را از دست می‌دهد.

بیمه عمر: اصل نفع بیمه‌ای در بیمه‌های عمر، هنگامی که بیمه‌نامه‌ای را برای عمر خود خریداری می‌کنید مطرح نمی‌گردد. قانون هنگامی که شخصی برای عمر خود بیمه‌نامه‌ای اختیاری را خریداری می‌کند شرایط نفع بیمه‌ای را محقق می‌داند. پس شما می‌توانید هرچه که دوست دارید برای عمر خود بیمه‌نامه تهیه کنید؛ البته تا حدی که در عرف بیمه‌گران به عنوان حداکثر میزان بیمه انفرادی پذیرفته است. همچنین هنگامی که برای بیمه عمر خود اقدام می‌کنید، می‌توانید هرکس را به عنوان ذی‌نفع بیمه‌نامه تعیین کنید و ذی‌نفع بیمه‌نامه الزاماً

نبايستی نفع بیمه‌ای از زندگی شما داشته باشد، اما اگر بخواهید بیمه‌نامه عمری برای شخص دیگری تهیه کنید، البته بایستی در مورد زندگی او نفع بیمه‌ای داشته باشید.

برای مثال، یک مرد می‌تواند برای زن خود بیمه‌نامه عمر تهیه کند و خود به عنوان ذی‌نفع آن باشد. همچنین یک زن می‌تواند برای شوهرش بیمه‌نامه تهیه کند و خود ذی‌نفع آن باشد. اجداد می‌توانند برای نوه‌های خود بیمه‌نامه عمر تهیه کنند ولی نسبت فامیلی دورتر نمی‌تواند تأیید کننده وجود نفع بیمه‌ای باشد. عموزاده یا خاله‌زاده نمی‌تواند برای دیگری بیمه‌نامه تهیه کند مگر آنکه رابطه مالی محرز گردد. اگر یک نفع مالی وجود داشته باشد، شرایط نفع بیمه‌ای در بیمه عمر محقق می‌گردد. حتی هنگامی که رابطه نسبی یا سببی وجود نداشته باشد، یک شخص ممکن است از لحاظ مالی در نتیجه مرگ کسی دچار زیان مالی گردد. برای مثال، یک شرکت می‌تواند عمر کارمند فروش خود را بیمه نماید؛ زیرا سود موسسه در نتیجه فوت او کاهش می‌یابد. یا یک همکار تجاری می‌تواند زندگی طرف دیگر را بیمه کند و در صورت فوت همکار در نتیجه از کار افتادگی، از مستمری بیمه‌عمر او استفاده کند.

چه موقع باید نفع بیمه‌ای وجود داشته باشد؟ در بیمه اموال، نفع بیمه‌ای هنگام وقوع خسارت باید وجود داشته باشد. دودلیل برای این امر وجود دارد؛ اول آنکه بیشتر قراردادهای بیمه‌اموال، قراردادهای جبران غرامت اند. اگر یک نفع بیمه‌ای هنگام وقوع خسارت وجود نداشته باشد، فرد دچار زیان مالی نخواهد بود. بنابراین اگر پرداختی صورت گیرد اصل جبران غرامت نقض شده است. برای مثال، اگر کسی خانه خود را به دیگری بفروشد و قبل از باطل شدن بیمه‌نامه، خانه دچار آتش‌سوزی گردد فروشنده نمی‌تواند خسارتی دریافت کند؛ زیرا او دیگر نفع بیمه‌ای در مورد آن خانه ندارد، خریدار نیز نمی‌تواند ادعای خسارت کند چون نامش در بیمه‌نامه به عنوان بیمه‌گذار نیامده است.

دوم آنکه شما ممکن است در هنگام انعقاد قرارداد بیمه نفع بیمه‌ای نداشته باشد، ولی انتظار داشته باشید در آینده و هنگام وقوع خسارت مالی، نفع بیمه‌ای پیدا کنید. برای مثال، در بیمه باربری دریایی معمول است محموله برگشتی طبق همان قراردادی که در ابتدا و هنگام ارسال بیمه‌شده، تحت پوشش قرار گیرد. البته بیمه‌نامه، کالاهارا تا زمانی که بر روی عرشه کشتی قرار نگیرند، تحت پوشش قرار نمی‌دهد. در این مورد گرچه نفع بیمه‌ای در هنگام انعقاد قرارداد بیمه‌ای وجود ندارد، ولی شما می‌توانید در صورتی که هنگام خسارت نفع بیمه‌ای داشته باشید خسارت را دریافت کنید. در مقابل، در بیمه‌عمر شرایط نفع بیمه‌ای به گونه‌ای است که باید در

هنگام دریافت بیمه‌نامه وجود داشته باشد، نه هنگام مرگ. بیمه‌عمر یک قرارداد جبران غرامت نیست، اما بیمه معتبری است که مبلغ تعیین شده را در صورت فوت بیمه‌شده پرداخت می‌کند. از آنجایی که ذی‌نفع از لحاظ قانونی شرایط دریافت عایدات بیمه‌نامه را دارد مجبور به اثبات وقوع خسارت در نتیجه مرگ بیمه‌شده نیست. برای مثال، اگر زنی بیمه‌نامه عمری را برای شوهر خود خریداری کند و سپس از او طلاق بگیرد، در صورتی که بیمه‌نامه خود را باطل نکند، در مقابل فوت شوهر سابقش مستحق دریافت عواید بیمه‌نامه است. بنابراین شرایط نفع بیمه‌ای صرفاً در هنگام دریافت قرار داد بیمه باید برقرار باشد. اندیشه ۹-۱.

اندیشه ۹-۱ نکته قانونی

شرکتی یک بیمه‌نامه عمر یک میلیون دلاری برای یکی از کارکنانش که مالکیت ۲۰ درصد سهم شرکت را داشته خریداری نمود. پس از مدت کوتاهی کارمند سهامش را فروخت و با شرکت تسویه حساب کرد. وی در سال بعد مرد. بیمه‌گر مزایای بیمه او را به شرکت پرداخت نمود. نماینده شخصی او ادعا کرد که نفع بیمه‌ای شرکت موقت بوده و باید تا زمان مرگ ادامه پیدا می‌کرده است. آیا شرکت مستحق دریافت مزایای بیمه‌نامه در صورت نداشتن نفع بیمه‌ای در مورد بیمه‌شده در هنگام مرگ است؟

رای دادگاه: دادگاه این بحث را که نفع بیمه‌ای شرکت بایستی تا زمان مرگ ادامه می‌یافت را رد کرد. تصمیم دادگاه بر این اصل متکی بود که پایان نفع بیمه‌ای یک مورد بیمه قبل از پایان تاریخ اعتبار بیمه‌نامه حق بیمه‌گذار را برای استفاده از مزایای یک بیمه‌نامه معتبر در مورد توافق شده تحت تاثیر قرار نمی‌دهد الزام وجود نفع بیمه‌ای باید فقط در هنگام صدور بیمه‌نامه رعایت گردد.

پیروز و سرافراز باشید